

ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΗ ΣΕΛΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΣΑΙΝΜΠΡΟΥΝ

TOY GEORGES G. TOUDOUZE

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΕΤΙΔΕΩΣ

ΙΑ άπ' τις πιο μαρτυρικές μορφές της 'Ιστορίας κι' άπ' τις πιο συμπαθητικές συγχρόνως, είνε κι' ό τραγικός πός του Μ. Ναπολέοντος, ό άτυχής 'Αετιδής, τοί όποίου γιορτάστηκε πού μινός ή έκατονταετηρίς του θανάτου του.

Στις 22 'Ιουλίου 1832, ήμέρα Κυριακή και ώρα δη πρωινή, ό μαρτυρικός γινός του Ναπολέοντος, ό τραγικός νεαρός βασιλεύς της Ρώμης και δούξ του Ράιχστατ, ξεψύχησε στ' άνάκτορα του Σαίνμπρουιν, από φθίσι... 'Επί 6 ώρες συνεχώς ή άγωνία σπάραιε τά σκαμμένα άπ' τή φοιχτή άρρώστεια στήθη του...

'Ηταν τότε 21 χρόνων άκριδώς!...

"Ας αφήσουμε όμως τόν γνωστό μας άπ' τούς άγώνες της 'Ελληνικής 'Ανεξαρτησίας του 1821 στρατηγό Μαζώνα, πρεσβευτή της Γαλλίας τότε στη Βιέννη, να χαρακτηρίση τού θλιβερό αυτό γεγονός.

'Ο 'Αετιδής ήταν τότε όρφανός από πατέρα.

'Ο Μ. Ναπολέον είχε πεθάνει στην άπάνθρωπη έξορία του, στο νησί της 'Αγίας 'Ελένης... Μά ήταν όρφανός κι' από μητέρα ό άτυχής πρίγκηψ. Γιατί ή μητέρα του, άν και ζούσε, δέν ένδιαφερόταν καθόλου γι' αυτόν, τού είχε ρίξει στα γλέντια, μακριά άπ' τού προσκεφάλου της άγωνίας του μοναχογιου της, τόν όλοιο ποτέ της δέν άγάτησε, όπως δέν άγάτησε και τόν υπεράνθρωπο σύζυγο της.

'Ιδού τώρα ή έπίσημη έπιστολή τού Μαζώνας προς τόν βασιλέα των Γάλλων Λουδοβίκο Φίλιππο, ή σχετική με τόν θάνατο τού 'Αετιδής:

«'Εν Βάδη, τή 22 'Ιουλίου 1832.
Μεγαλειότατε,

Σήμερον 5ην πρωινήν ώραν ό κ. Δούξ τού Ράιχστατ έξέπνευσεν εις τά άνάκτορα του Σαίνμπρουιν. Φαίνεται ότι ό νεαρός πρίγκηψ δέν όπεκμεν άπώως εις τάς φυσικάς προόδους της νόσου του... 'Αλλά έμειολάθησαν και ζωοτερικά έπιπλοκά, ίσως και άμμορραγία, αι όποια έπετάχοναν τού άναπόφευκτον, άλλως τε, θλιβερόν τέλος του...

'Η Αδελφή Μεγαλειότης ή αρχιδούκισσα Μαρία Λουίζα πλέει εις πέλαγος βαθύτατης όδύνης... Της 'Υμετέρας Μεγαλειότητος πιστός θεράπων. (Υπογραφή) Μαζώνας».

Καθώς βλέπετε, για τόν έπίσημο αντίπροσωπο της γαλλικής διπλωματίας στη Βιέννη, τόν στρατηγό Μαζώνα, τόν έκαθαριστή της Πελοποννήσου άπ' τις όρδες τού 'Ιμπραήμ πασά, ό γινός τού Μεγάλου Ναπολέοντος ήταν άπλάς εκήριος Δούξ τού Ράιχστατ!...

'Αλλά για τή Γαλλία της έποχής έκείνης, την έπίσημη έννοείται, ό γινός τού Ναπολέοντος δέν ήταν παρά κάποιος κ. Δούξ τού Ράιχστατ, μιστός γινός μισητοτέρου πατέρα... Πατέρα, πού έπ' χρόνια άνασταίωσε την Εδρώπη και τή μετέτραψε σε άπέραντο σφαγείο!

Κι' ό γαλλικός λαός; Πώς ύποδέχτηκε ό λαός αυτός την είδηση τού θανάτου τού 'Αετιδής, πού χροιάστηκε έννήν μέρες να φτάση στο Παρίσι;

"Α!... 'Ο λαός μάτωσε στην είδηση αυτή, τή θλίβεση... Τό μεγάλο αυτό παιδί, με τά άγνά, αθώρομητα και μεγαλειώδη αισθήματα, τού όποιο λέγεται λαός, συνταράχτηκε ως τά βάθη της ψυχής του. 'Ηξερε τή μοναξιά τού άμοιρου όρφανού. 'Ηξερε την άστηρή του έπιτήρησι, τή σχεδόν φυλάκαί του, μινής τώρα, άπ' τή μισητή έκείνη γρηλαπού, τόν Μέττερνιχ, και θά ξεσπούσε σε ταραχές αίματηρές πού θά σάφαιναν τό Παρίσι...

Μά τόν κράτησε κάτι άλλο. 'Ηταν κι' αυτός ό ίδιος ό λαός, σπαρκαμένως άπ' τή φοιχτή πληγή της χολέρας, ποίκιαν θραϊσι κυριολεκτικώς την έποχή αυτή σ' όλόκληρο τό Παρίσι. 'Αψηχολιμένως με τις δικές του τραγικές συμφορές, μόνο την αγανάκτησί του μάτρεσε να ξεχρήση στα μούτρα των έπίσημων και στούς Βουρβόνους πού καθόντουσαν στον χήρο θρόνο τού Μεγάλου Ναπολέοντος.

Κι' όταν μετά καιρό πολύ συνήλθε άπ' τις συμφορές του, ήταν άργά. 'Ο θυμός κι' ή λύσσα του είχαν ξεατμισθεί.

***

"Ας σάς ποιήσω τώρα λίγα λόγια, σχετικά με τή θλίβεση ζωή τού 'Αετιδής, την λησιότερη προς την ήμερομηρία τού θανάτου του: Μετά τού θάνατο τού μεγάλου πατέρα του, ό δούξ τού Ράιχστατ ύπηρετούσε, όσημος και άφανής, ός άντισυνταγματάχης στο σύνταγμα Βαζά, τού στρατωνισμένου στο Παρίσι.

"Εμεινε σ' ένα ταπεινό διαμέρισμα των άνακτόρων τού Κεραμεικού, έπίτηδες παραχωρισμένος άπ' τήν τότε βασιλεύουσα δυναστεία των Βουρβόνων, ό όποιοι φοδόντουσαν άκόμα σαν έφιάλτη τή φήμη τού νεκρού πειά υπεράνθρωπου πατέρα τού μικρού δουκός. Τους κινήγυσε ό ίσκιος του άκόμα και προσπαθούσαν με κάθε μέσον να πνί-

ξουν τή δημοκρατικότητα της Ναπολεοντείου οικογενείας.

'Ο μόνος φίλος πού άπόμεινε στον άρχό και νεαρό 'Αετιδέα, στον παραγκωνισμένο και άπομονωμένο δούκα τού Ράιχστατ, ήταν ό συνομιλήρως του κόμης Πρόκες, Αυστριακός την έθνικότητα.

Σ' αυτόν εύρίσκει την άνακούφισι της μοναξιάς του ό νεαρός δούξ. Στη μοναδική συντροφιά του ξεχνούσε τούς πόνους της ύπουλης άρρώστειας, πού άρχιζε να τού απαράξη τά στήθη!

'Αλλά πού βρισκόταν την έποχή αυτή ή μητέρα του; Πού ήταν αυτή ή μόνη ύπαρξις στον κόσμο, πούπρεπε να παρωστέχη στις πίκρες τού μοναχογιου της; Πού ήταν αυτή πούπρεπε ποτέ της να μη λείπει άπ' τού πλάι τού παιδιού της, για να τού γλυκιάνη τά φαρμακεμένα άπ' την όρφάνεια στεγνά του χείλη;

Πού ήταν αυτή;

Αυτή, ή πριν Μεγαλειοτάτη αυτοκράτειρα των Γάλλων Μαρία Λουίζα, ή τώρα άπλάς αρχιδούκισσα της Αυστρίας με τόν τίτλο «Μεγαλειοτάτη», βρισκόταν συνεχώς στην Πάριμα. Στα μεγαλοπρεπή κτήματά της και στα άπέραντα και πολυτελή άνάκτορά της. 'Αψηχολιμένη διαρκώς σε κινήγια, σε διασκεδάσεις, σε χορούς και δεξιώσεις!

'Ενωμεταξύ ό γινός της έσβυνε, ήμέρα με την ήμέρα, άπ' τή φθίσι. Και στις 2 'Ιανουαριου 1832, ήμέρα της κηδείας τού στρατηγού Σίγκενταλ, στο Παρίσι, άνεθαίμενος στ' άλόγο του έπι κεφαλής τού συντάγματός του, έπεσε λιπόθυμος στο χώμα κατά την ώρα της νεκροσίμου παρελάσεως.

Τόν σίχασαν έγκαιρως, πριν τόν πατήσουν τ' άλογα, μά από κείνη τή στιγμή, σακατεμένως έντελώς πειά άπ' την άρρώστεια, δέν μπορούσε να ξεαναπρητηθή στο στρατό.

Βρήκε εύκαιρία τότε να τόν ξεφορτωθή ό βασιλεύς της Γαλλίας Λουδοβίκος Φίλιππος και τόν έστειλε στη Βιέννη, στον παππού του αυτοκράτορα της Αυστρίας, Φραγκίσκο Β', πατέρα της Μαρίας Λουίζας.

'Ο γεροπαπός αυτός μπορεί ν' άγαπούσε λίγο τόν έγγονό του 'Αετιδέα, φοδόνταν όμως περισσότερο την καταγωγή του. Τό σιαχτρο τού πεθαμένου πειά Ναπολέοντος τρομοκρατούσε άκόμα τις βασιλικές Αδελές της Εδρώτης. Κι' ό γινός του, όσοδήποτε άδύναμος και άρρωστος κι' άν ήταν, σπολισμένως όμως με την άγλη την έκαταμωτική τού πατέρα του, ήταν στοιχείο τρώμου για τις έστειμένες κεφαλές της Εδρώτης και άνησυχίας για την έπίσημη Διπλωματία της.

Τρομοκρατημένως λοιπόν κι' ό παππός, τόν έμποστέτηκε στον άρχιμαγακελλάριό του, άπαισιο και σατανικό πρίγκηπα Μέττερνιχ.

***

Τό μαρτύριο τού νεαρού 'Αετιδής μεγαλώνει τώρα!

Ξεθυμνώντας στο Γυό, άφού ταπεινώθηκε πολλές φορές άπ' τόν μεγάλο του Πατέρα, ό Μέττερνιχ συμπλήρωσε την άνανδρή έδίκησί του, στέλλοντας τόν μοναδικό φίλο τού άρρωστου δουκός, την μόνη παρηγοριά του στο κρεβάτι τού Πόνου, τόν κόμητα Πρόκες, με έμπιστευτική θήβεν άποστολή στην 'Ιταλία.

'Ολομόναχος τώρα ό Γυός τού 'Αητού, ό Βασιλεύς της Ρώμης, έσβυνε σιγά-σιγά, ξελαλωμένος διαρκώς στο κρεβάτι. Αιματουσίες σχεχώς σπάραιαν τά στήθη του κι' έλυωναν τού κορμί του...

Τι έκανε στην περιστασι αυτή ή μητέρα του, Μαρία Λουίζα;

'Ο 'Αετιδής.

"Εγραφε στον Μέττερνιχ να μη την άπασχολών διαρκώς με τις υπερβολικές νευρικότητές των γύρω άπ' την όγεία του γινού της!...

Τέλος ή άστοργη μητέρα παραπονιόταν στον Μέττερνιχ, γιατί με την άλλαγη τής φρουράς της Πάριμας έφυγε άπ' την πόλι και τού σύνταγμα των Ουσσάρων, τού όποιο τής έδινε πρώτης τάξσεως χορευτάς και καθαλιέρους στις δεξιώσεις της!...

Πέρασε άκετός καιρός άκόμα και μόλις την παραμονή τού θανάτου τού γινού της έφτασε ή Μαρία Λουίζα στη Βιέννη. Δέν έχυσε δάμας ούτε δάκρυ για τόν θάνατό του!...

Ξέρετε δέ πού πέθανε ό άμοιρος 'Αετιδής;

Πέθανε στην ίδια έκείνη αίθουσα των 'Ανακτόρων τού Σαίνμπρουιν, στην όποια βηματίζε άνυπόμονα ό μεγάλος πατέρας του, χροίμα πριν, την παραμονή της θούλικής μάχης τού Βάγκραμ!...

Και έτάφη στις 24 'Ιουλίου 1832 στον οικογενειακό τάφο των αυτοκρατόρων της Αυστρίας. Τά τελευταία λόγια τού παππού του, μόλις έμαθε τόν θάνατό του, ήσαν τά έξής:

— Θεωρώ τόν θάνατο τού δουκός ως εύτυχια του... Δέν γνωρίζω άν τού θλιβερόν αυτό γεγονός είνε άφελιμον ή έπίσημον διά τά πράγματα της Εδρώτης... Πάντως έγώ θά λυπούμαι βαθύτατα μέχοι τού θανάτου μου, διά την άπώλειαν τού έγγόνου μου.